LK 2 Enampakkumisteade Sepipaja kinnistu võõrandamiseks

LK 3 Uuel aastal jõustub uus tehnovõrkude talumistasude seadus

LK 6 Oru Kooli õpilased omandasid Lätis uusi teadmisi inseneriharidusest!

NR 1
jaanuar 2019

Lääne-Nigula valla ajaleht

VALLAVANEMA VASTUVÕTUAJAD VEEBRUARIS

4. veebruar Martna osavalla valitsuses

11. veebruarKullamaa osavalla valitsuses

18. veebruar Noarootsi osavalla valitsuses

25. veebruar Nõva osavalla valitsuses

Vastuvõtuks registreeri eelnevalt e-posti teel mikk.lohmus@laanenigula.ee või telefonil 511 93 43

Taebla Lasteaed sai värske ilme ja hea sisekliima

Mikk Lõhmus
vallavanem

Käesoleva aasta valla suurim investeeringuobjekt oli Taebla Lasteaed. Projekt ise oli alanud juba palju varem, taotlus SA Keskkonna Investeeringute Keskusele esitati juba 2017. aastal ja rahastamisotsus tuli sama aasta keskel. Töid rahastati nn CO2 rahade eest. Taebla Lasteaia rekonstrueerimise käigus soojustati hoone välisseinad, vahetati aknad, ehitati välja ventilatsioonisüsteem ning viidi lõpuni keskküttesüsteemi rekonstrueerimise tööd. Tööde kogumaksumus jäi 0,5 miljoni euro kanti.

Lasteaia juurde rajati päikeseelektrijaam koguvõimusega 15 kW. Päikeseelektrijaam alustas tööd 1. septembril ning maksimaalne toodang on alates 01.09.2018 olnud 15. oktoobril ja koguseks 46 kWh elektrienergiat päevas. Kogutoodang eilse seisuga on 1137 kWh elektrienergiat ja säästnud oleme sellega 796 kg.

Kõik rühmaruumides on nüüdsest ventilatsiooniseadmed, mis töötavad siseõhu CO2 sisalduse järgi, lõunapoolsetel rühmadel on suvise päikese poolt tekitatava liigse soojuse leevendamiseks paigaldatud markiisid.

Välja vahetati kogu küttesüsteem ja soojavee süsteem. Kõikides ruumides on uued radiaatorid, mis on automaatselt reguleeritavad.

Ootame kandidaate Lääne-Nigula valla aukodaniku ja Lääne-Nigula valla teenetemärgi tiitlitele!

Lääne-Nigula vallavolikogu võttis vastu valla tunnustuse avaldamise korra, mille eesmärk on tõsta esile valla jaoks olulisi isikuid ning motiveerida valla arengu seisukohalt olulisi tegevusi.

Lääne-Nigula vallavolikogu kõrgeim tunnustus on aukodaniku tiitel, mis antakse isikule erilise auavaldusena Lääne-Nigula vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest ja sellega kaasneb valla vapimärk. Tunnustus antakse välja üks kord aastas 24. veebruariks- Eesti iseseisvuspäevaks.

Aukodaniku kandidaate võivad esitada kõik Lääne-Nigula valla elanikud ja Lääne-Nigula vallas tegutsevad juriidilised isikud. Taotlusesse palun kirjeldage vabas vormis soovitava aukodaniku isikuandmed ja põhjenduse ning esitaja kontaktandmed. Ettepanekuid ootame **kuni 27. jaanuarini 2019** vallavalitsuse aadressil Haapsalu mnt 6, Taebla alevik või e- posti aadressile vv@laanenigula.ee

Lääne-Nigula vallavalitsuse suurimateks tunnustusteks on suur teenetemärk ja teenetemärk, mis antakse austusavaldusena

• Lääne-Nigula valla elanikule, kes on oma õpingutes, töös või muul alal saavutanud valla, maakonna, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil silmapaistvaid tulemusi.

• Isikule, kes on pikaajaliselt osalenud vallateenistuses, ettevõtjale või ettevõtte juhile, kes on edukalt arendanud ettevõtlust ja Lääne-Nigula valla majanduselu ning pakkunud tööd Lääne-Nigula valla elanikele, isiklike ja ettevõtete juubelite puhul;

• Kodanikuühiskonna eestvedajale, kellel on silmapaistev roll kodanikuühiskonna või külaelu arendamisel Lääne-Nigula vallas;

• välisriigi kodanikule, kes on programmide, projektide vms kaudu kaasa aidanud Lääne-Nigula valla sotsiaalsele, majanduslikule ja kultuurilisele arengule;

• Eesti Vabariigi kodanikele ja ametiisikutele, kes on oma isikliku tegevusega kaasa aidanud Lääne-Nigula valla sotsiaalsele, majanduslikule ja kultuurilisele arengule;

• Isikule, kes on muul viisil märkimisväärselt toetanud Lääne-Nigula valda ja pälvinud vallavolikogu või-valitsuse põhjendatud austuse ja lugupidamise.

Suur teenemärk antakse austusavaldusena isikule, kes on juba varem pälvinud valla teenemärgi või isiku tegevuste tähtsust arvestades erilise austusavaldusena.

Lääne-Nigula valla teenemärgi kandidaate võivad esitada kõik Lääne-Nigula valla elanikud ja Lääne-Nigula vallas tegutsevad juriidilised isikud. Taotlusesse kirjeldage vabas vormis soovitava teenetemärgi saaja isikuandmed ja põhjenduse ning esitaja kontaktandmed. Ettepanekuid ootame kuni **27. jaanuarini 2019** vallavalitsuse aadressil Haapsalu mnt 6, Taebla alevik või e- posti aadressile vv@laanenigula.ee.

Noarootsi Mälumängu hooaja kolmandal mängul osales 13 võistkonda

Noarootsi Mälumängu hooaja kolmandal mängul osales 13 võistkonda. Parima punktisumma 34 punkti, kogus Einbi võistkond, järgnesid Naelapea võistkond 28 punktiga ning Halukalur 26 punktiga. Esmakordselt osales Österby võistkond ning punktisummaks 24 punkti. Koolinoortest sai parima punktisumma Kapsapea võistkond 18 punkti, kellele tihedalt kannule jõudsid 17 punktiga võistkond Kaneelirullid ja 16 punktiga võistkond 10T. Suured tänud kõigile osavõtjatele ja turniiri korraldajale Margus Maistele ning järgmine kohtumine juba 5.veebruaril kell 19 Pürksi kultuurimajas.

Kõik Paliverre talverõõme nautima!

Mati Kallemets

Pehmed talveilmad ja hooldatud suusarajad ning kelgumägi meelitas nädalavahetusel Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse suusaradadele hulgaliselt suusatajaid ja kelgutajaid. Jätkus huvilisi suusavarustuse laenutamiseks, kellel oli võimalus üle mitme aasta suusad alla saada ja enamik tegi tunni pikkuseid suusasõite.

Eriti palju oli rahvast pühapäeval 13 jaanuaril, kus suusakeskuse parkla jäi sõidukite parkimiseks kitsaks. Nii mõnigi laps sai oma elus esimest korda suusad alla ja suuskadel liuglemist kogeda. Eriti palju oli kohale tulnud Palivere suusaradadele ja kelgumäele lustima perede viisi koos lastega, mis valmistab kõige enam rõõmu. Valgustus on rajal sisse lülitatud õhtuti kuni kella 21.00-ni, operatiivset infot jälgi veebilehelt http://terviserajad.ee/rajad/palivere-turismi-ja-tervisespordikeskus/ ja FB Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskus

Enampakkumisteade Sepipaja kinnistu võõrandamiseks

Lääne-Nigula Vallavalitsus võõrandab avalikul kirjalikul enampakkumiselLinnamäe külas asuvaSepipaja kinnistu (55201:001:0987, sihtotstarve tootmismaa, pindala 759 m 2) alljärgnevatel tingimustel:
1)Vallavara alghind on 3000 eurot.
2)Enampakkumise osalemistasu on 50 eurot.
3)Kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulud kannab ostja;
4)Ostuhind tasutakse täies ulatuses enne vara üleandmist ostjale.
Pakkumine peab sisaldama:
1)täielikke andmeid pakkuja kohta (füüsilise isiku puhul nimi, isikukood või sünniaeg, elukoht ja aadress; juriidilise isiku puhul nimi, registrikood ja asukoht) ja kontaktisiku sidevahendi numbrit;
2)nõusolekut osalemiseks enampakkumises esitatud tingimustel;
3)kinnitust, et pakkuja on varaga tutvunud ja ei esita lepingu sõlmimisel ja selle järgselt pretensioone või nõudeid;
4)dokumenti osavõtutasu tasumise kohta;
5)sõnade ja numbritega kirjutatud pakkumissummat;
7)pakkumise tegemise kuupäeva, esitaja allkirja, juriidilise isiku esindaja puhul volikirja.
Kirjalikul enampakkumisel osalemiseks tuleb Lääne-Nigula Vallavalitsusele esitada pakkumine kinnises ümbrikus, millele on märgitud enampakkumisele pandud objekti nimetus ja asukoht.
Pakkumiste esitamise tähtaeg on 28. jaanuar 2019kell 16.00. Pakkumised esitada Lääne-Nigula Vallavalitsusele,Haapsalu mnt 6, Taebla alevik, Lääne-Nigula vald.
Täpsem info ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja Heikki Salm (tel 51910518, e-post heikki.salm@laanenigula.ee).

Lääne-Nigula Vallavalitsus võõrandab Lääne-Nigula vallas Nõva külas asuv Pärtli kinnistu (katastritunnus 53101:001:0354, sihtotstarve 100% maatulundusmaa, pindala 13,43 ha) alljärgnevatel tingimustel:
Müügi kõrvaltingimuseks on, et kinnistu müümise tehingu juures seatakse Pärtli ja Forelli kinnistute detailplaneeringuga määratud tasuta teeservituut juurdepääsuks Karli kinnistule (katastritunnus 53101:001:1260) ning tasuta teeservituut tulevikus rajatavale Nabade kinnistu detailplaneeringuga määratud juurdepääsuteele.
Kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulud kannab ostja. Ostuhind 15 000 eurot tasutakse täies ulatuses enne vara üleandmist.
Lisainfo: Pärtli maaüksus (10,02 ha metsamaa, 3,41 ha muu maa) asub Nõva külas külakeskusest linnulennul ca 1 km kaugusel. Juurdepääs on riigimaanteelt.

Katastriüksuse 52001:001:2362 detail-planeeringu kehtestamine
Lääne-Nigula Vallavalitsuse 18.12.2018 korraldusega nr 2-3/18-714 kehtestati Katastriüksuse 52001:001:2362 detail-planeering asukohaga Dirhami külas / Derhamnis (pindala 0,8 ha).
Planeering näeb ette katastriüksuse jagamise kolmeks elamumaa sihtotstarbega krundiks; igale krundile ühe eluhoone ja ühe abihoone ehitusõiguse ning hoonestustingimused; ette on nähtud liitumine ühisvee ja -kanalisatsioonisüsteemiga; määratud on servituutide vajadus ning seatud keskkonnatingimused. Detailplaneering on vastavuses Noarootsi valla üldplaneeringuga. Keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustus puudub.

Volikogu istung 20. detsembril 2018 Taebla lasteaias

Kersti Lipu
Lääne-Nigula vallasekretär

Istungil osales 23 volinikku, puudus 2. Päevakorras oli 16punkti.
Istungil kehtestati 4 määrust ja võeti vastu 9 otsust.
Alustati traditsiooniliselt vallavanema info-punktiga. Mikk Lõhmus rääkis, et Taebla lasteaed, kus istung toimub on värskelt rekonstrueeritud CO2 programmi meetme abiga, valdav enamus töid on valmis, jäänud on veel paari ruumi (saali fuajee, tagumine rühmaruum) korrastamine, mis jääb 2019 aastasse. Tegemist oli ühe suurima investeeringuga 2018. aastal vallas. Läbi on viidud Linnamäe Lasteaia moodulmaja rendi hange. Hanke võitis Cramo Estonia AS, tööde valmimise tähtajaks on veebruari algus. Taebla Kooli ehituse hankele laekus 10 pakkumist, nendest 3 eelarve piirides. Valla üldplaneeringu koostamise hange on samuti välja kuulutatud. MTÜ Läänemaa Turism üldkoosolekul otsustati, et MTÜ asub ümber SA Läänemaa juurde. Toimus kohtumine AS Matsalu Veevärgiga Rõude veevärgi üleandmise teemadel. Seal on ettekirjutus joogivee kvaliteedi osas. Ühistranspordi poolel käib arutelu maakondlike kaugliinide osas. Ühistranspordikeskus on edastanud kirja ministeeriumile, millele veel vastust pole.
Toimus Lääne-Nigula valla 2019.a eelarve esimene lugemine. Põhitegevuse tulude mahuks on 2019. aastal planeeritud 11 641 288 eurot, millest 49 % on maksutulud, 40% riigilt saadud toetused ning 10% tulud kaupade ja teenuste müügist. Eelarve on plaanis vastu võtta volikogu jaanuarikuu istungil.
Esimesel lugemisel oli ka Lääne-Nigula valla kaasava eelarve menetlemise kord. Eelnõu eesmärgiks on anda vallaelanikele võimalus osaleda vallaeelarves kaasavaks eelarveks ettenähtud vahenditele kasutusotstarbe määramisel.
Kehtestati valla koolieelsete lasteasutuste teeninduspiirkonnaks Lääne-Nigula vald. Vallas on kuus lasteaeda (Taebla, Palivere, Martna, Risti, Kullamaa, Linnamäe) ja kaks lasteaiarühmadega põhikooli (Nõva, Noarootsi), mis toimivad valdavalt piirkonnapõhiselt ja katavad üldjuhul ära piirkonna lasteaia kohtade vajaduse. Määrus annab lapsevanemale paindliku võimaluse valida endale sobiv lasteaed.
Kehtestati Lääne-Nigula valla tunnustuse avaldamise kord. Valla tunnustusavaldused on valla aukodaniku nimetus koos vapimärgiga, suur teenetemärk, teenetemärk, valla tänukiri, osavalla tänukiri ja austav tiitel „Lääne-Nigula valla aasta ……..“.
Anti määrus, millega delegeeriti vallavalitsusele sotsiaalhoolekande seadusega ja lastekaitseseadusega vallale pandud ülesanded. Volikogu pädevusse jäävad sotsiaalhoolekandelise abi, täiendavate sotsiaalteenuste ja -toetuste korra ning toimetulekutoetuse määramiseks eluasemekulude piirmäärade kehtestamine.
Kehtestati Noarootsi osavalla ravimitoetuse suuruseks jätkuvalt 35 eurot (noarootsi osavallas kehtiv toetus, mida makstakse vanaduspensionärile või vähemalt kolmelapselisele perele ravimite hüvitamiseks kord aastas).
Määrati Nõva küla, Variku küla ja Rannaküla vee-ettevõtjaks AS Haapsalu Veevärk 01.01.2019 kuni 31.12.2030.
Otsustati lubada vallavalitsusel sõlmida viieks aastaks üürileping MTÜ-ga Nõva Koolikogukond Nõva külas asuva korteriomandi tasuta kasutusse andmiseks õpilaste majutamise otstarbel. Otsus jõustub vallavalitsuse, Nõva Osavallavalitsuse, Nõva Kooli ja MTÜ Nõva Koolikogukond vahel sõlmitava „Nõva Kooli Hea Tahte ja Ühiste Kavatsuste Protokolli“ allkirjastamisega, mis on eelduseks kohtuasja lahendamiseks kompromissiga.
Otsustati taotleda riigilt Taebla alevikus asuva Nurmela kinnisasja võõrandamist vallale riigivaraseaduse alusel müügihinnaga 65% vara harilikust väärtusest. Kinnistu koosseisu on mõõdetud Nurme põik 1 ja Nurme põik 3 korterelamute õueala koos avaliku lastemänguväljakuga. Kinnistu on juurdepääsuks vallale juba kuuluvate Nurme põik 9 ja Nurme põik 11 kinnistutele, millel asunud lagunenud korterelamud lammutati vallavalitsuse poolt 2016. aastal.
Võeti vastu otsused „Lääne-Nigula Hooldekodud asutamine ja põhikirja kinnitamine“ ja „Nõusoleku andmine kohaliku omavalitsuse hoolekandeasutuse hoone energiatõhusaks muutmiseks ja hoolekandeasutuse energiatõhusa hoone rajamiseks toetuse taotlusvooru taotluste esitamiseks“.
Otsustati võõrandada tasuta Nõva külas asuv Pritsumaja kinnistu koos depoo hoonega ning tuletõrjeautode ja paakautoga TÜ-le Nõva Tuletõrjeselts ning anda Naiskodukaitse Lääne ringkonna kasutusse ruum suurusega 15 ruutmeetrit Martna osavallamajas.
Otsustati maksta vallavanemaleühekordset tulemustasu 500 eurot valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise protsessi juhtimise eest ning hoolsa osalemise eest osavallakogude ja vallavolikogu komisjonide töös.
Arutati riigikogu rahvastikutaaste komisjoni üleskutsele vastamist ning otsustati 10 poolthäälega algatada eraldiseisva volikogu rahvastikutaaste komisjoni moodustamine.
Istungil algatatud küsimuste all arutati maakonna arengustrateegia 2035+ eelnõu hetkeseisu, Nõva Kooli kolmanda kooliastme osas erandi tegemist seoses käimasoleva kohtuasja võimaliku kompromissiga (st. III kooliaste jätkab ka 2019/2020 õppeaastal).
Volikogu jaanuarikuu istung toimub 17.01.2019 Kullamaal.

Kõigi volikogu avalikustamisele kuuluvate otsustega ja istungite protokollidega saab tutvuda valla veebilehel asuva dokumendiregistri kaudu. Määrused on avalikustatud Riigi Teataja veebilehel.

Sotsiaaltranspordist

Mariel Kõrgemägi
Sotsiaalhoolekande osakonna juhataja

Alates 01.01.2019 kehtib üle Lääne-Nigula valla üks sotsiaaltranspordi hind 0,15 eurot kilomeeter. Sotsiaaltransporditeenuse eesmärk on võimaldada inimestel, kellel puue, liikumispiirang takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada avalikke teenuseid. Isikutel, kellel on majanduslikust olukorrast tulenevalt raskusi teenuse tasumisel, on võimalus teha vallavalitsusele avaldus tasu osaliseks või täielikuks kompenseerimiseks.
Sotsiaaltranspordi vajadusest palume aegsasti ette teatada ainult läbi järgnevate kontaktide:
Nõva ja Noarootsi piirkonnas Maire Koppelmaa, telefon: 518 7159, e-post: maire.koppelmaa@laanenigula.ee,
Kullamaa ja Martna piirkonnas Heidy Vaarask, telefon: 472 4765, 5620 4344, e-post: heidy.vaarask@laanenigula.ee,
Martna piirkonnas Riina Suursaar, telefon: 472 5044, 5344 7140, e-post: riina.suursaar@laanenigula.ee,
Taebla ja Palivere piirkonnas Maarika Maripuu, telefon: 472 0306, 526 8113, e-post: maarika.maripuu@laanenigula.ee,
Risti piirkonnas Eva-Liisa Jaanisk, telefon: 473 5052, 5341 6266, e-post: eva-liisa.jaanisk@laanenigula.ee,
Oru piirkonnas Varje Paaliste, telefon: 472 4653, 5646 9191, e-post: varje.paaliste@laanenigula.ee.

Aasta lõpust Palivere Põhikoolis

Huvijuht Aivi

Esimene poolaasta hakkab koolides lõppema ning aeg on väike vahekokkuvõte teha. Palivere kooliski on olnud novembris – detsembris palju tegemisi.
Keskkonnaametist käis külas Kalle Kõllamaa ning läbiti õppeprogrammi Eestimaa ohtlik loodus. Lapsed said ülevaate sellest, millised ohud varitsevad meid Eesti looduses. Saime teada, millised on ohtlikud loomad ja putukad, kuidas hoiduda mürgiste taimede ja seente kahjustustest. Looduse ohtlikkuse kohta on ka mitmeid müüte, mida loengul kummutati. Lisaks saime teada, kuidas looduses ohutult liikuda ning kuidas käituda ohuolukorras ja mürgistuse korral. Loengul käsitletu oli väga hariv.
Kooliharidus hulka kuulub ka teatris käimine. Meie lootus on, et nii nakatuvad õpilased teatripisikuga ja nad oskavad seda kultuurivaldkonda elu lõpuni väärtustada. 1. – 4. klassi õpilased käisid Pärnu Endlas väikevenna ja Karssoni tegemisi vaatamas. Viienda klassi õpilased tegid esmatutvust „Tõe ja õiguse“ looga. Esimene klass vaatas Tallinnas nukuteatris etendust „Elias maa pealt“. Seitsmenda klassi õpilased said osa Läänemaa Ühisgümnaasiumi ülilahedast muusikalist. Eriti lahe oli see, et nägime laval ka oma kooli vilistlast Siimu.
Meie kooli robootika on kandunud Innoka keskusesse. Igal reedel istuvad õpilased bussi ning sõidavad konstrueerimist ja programmeerimise algteadmisi õppima. Robootikahuvilisi meil jagub.
Edukalt on käima läinud pudruhommikud ning seda lisasöögi võimalust kasutab üle kolmekümne õpilase. Täis kõhuga on hea koolis õppida ja huviringides toimetada.
Lõpuks on käes jõulukuu ja koolimaja on sagimist täis. Esmaspäeviti toimuvad adventidöötoad, kus kõik huvilised saavad osaleda ja meisterdada erinevaid jõulukaunistusi.
Õpilased osalevad aktiivselt laadakoolitusel. Väike pisik sai külge juba eelmisel aastal ja suvega tekkisid uued mõtted, mis ootasid ellu viimist.
Laadakoolitusel osalenud saavad reaalselt müügiga tegeleda laadal, mis toimub kooli jõulupeo eel ja järel. Tulge kindlasti kõik uudistama ja jõulumeeneid ostma. Jõulupeo ettevalmistused on täies hoos. Suur aur ja energia kulub näidendile, kus osaleb suurem osa kooliperest.
Traditsiooniliselt esinevad muusikakooli puhkpilliosakonna õpilased, kes harjutavad peoks hoolega pillimängu. Tantsud - lauludki vajavad veel lihvimist. Kooli fuajeesse pannakse üles traditsiooniline näitus. Ootame kõiki jõulukontserti ja näitust vaatama 20. detsembril kell 18.00 Palivere Põhikoolis.
Kaunist jõuluaega Palivere Põhikooli poolt kõigile lastele, lastevanematele, teistele meie valla koolidele ja kõigile toetajatele.
Teiega oli tore ning uuel aastal ootavad juba uued tegemised.

DETAILPLANEERINGUTE TEATED

Katastriüksuse 52001:001:2362 detailplaneeringu kehtestamine

Lääne-Nigula Vallavalitsuse 18.12.2018 korraldusega nr 2-3/18-714 kehtestati Katastriüksuse 52001:001:2362 detail-planeering asukohaga Dirhami külas / Derhamnis (pindala 0,8 ha).
Planeering näeb ette katastriüksuse jagamise kolmeks elamumaa sihtotstarbega krundiks; igale krundile ühe eluhoone ja ühe abihoone ehitusõiguse ning hoonestustingimused; ette on nähtud liitumine ühisvee ja -kanalisatsioonisüsteemiga; määratud on servituutide vajadus ning seatud keskkonnatingimused. Detailplaneering on vastavuses Noarootsi valla üldplaneeringuga. Keskkonnamõju stra-teegilise hindamise kohustus puudub.

Lumetõrjest 2018-2022

Tänavu lõppes taliteenistuse üks periood ja vallavalitsus korraldas uue hanke, mis hõlmab aastaid 2018-2022 ning Nõva, Martna ja vana Lääne-Nigula piirkonda. Noarootsi ja Kullamaa osavaldades teevad lumetõrjet senised firmad ja nende lepingud kehtivad 2020 aastani. Lumelükkajate infot saab osavaldadest.

Vana Lääne-Nigula valla territooriumil tegelevad lumetõrjega järgmised ettevõtted:
- Taebla alevik, Turvalepa, Nigula, Kadarpiku, Kedre, Leediküla, Pälli, Kirimäe, Nihka, Koela, Tagavere, Allikmaa küla ning üle viadukti olev osa Luigu külast ja Palivere alevik - OÜ Servik, juhataja Allan Kelder, telefon +372 504 0429 ja Marko Siilmann, telefon +372 5663 3519 ja Ivar Moroz telefon +372 5697 5216;
- Võntküla, Vidruka, Väänla, Luigu, Jalukse, Keedika, Seljaküla, Kirna ja Kaasiku kant – Osaühing Pullmullikas, juhatuse liige Hardi Rehkalt, telefon +372 515 8237;
- Saunja, Kärbla, Linnamäe, Salajõe, Ingküla, Niibi, Auaste, Uugla, Oru, Auaste, Vedra, Mõisaküla ja Soolu küla - OÜ Norwich Ehitus, juhatuse liige Janek Loorens, telefon +372 5646 1410;

- Risti alevik, Kuke, Rehemäe, Jaakna, Rõuma, Piirsalu ja Kuijõe küla – OÜ Pumi, juhataja Anton Martin, telefon +372 511 0101;
- Nõva ja Variku kant – Kementrans OÜ, juhataja Tõnu Toime, telefon +372 506 1350;
- Martna-Oonga-Tammiku kant – OÜ Viljatare, juhataja Arvo Ninn, telefon +372 506 7521;

- Rõude – Kasari kant – Kesküla Põllumajandusühistu, juhataja Marge Kanna, telefon +372 5349 0867.

Lumelükkamise põhimõtted on samad, mis varasematel aastatel, teed peavad olema lahti lükatud iga majapidamise väravani, kuhu tehnikaga ligi pääseb. Lund hakatakse lükkama, kui lume paksus on 8 cm tänavatel ja 10 cm teedel.
Koduõuesid ja krundi siseseid teid vald ei lükka. See on iga inimese ja lükkaja omavahelise kokkuleppe küsimus.
Kortermajade kinnistud ja kinnistusisesed teed (majaesised) on ühistute või majavaldajate puhastada. Vallal ei ole midagi selle vastu, kui lükatakse hädasolijate õued lumest puhtaks. See saab olema aga teises järjekorras. Esmajärjekorras lükatakse lumest puhtaks koolibussi marsruut, bussipeatused, üldkasutatavad teed ja tänavad, üldkasutatavate hoonete juurdepääsud (koolid, lasteaiad, kauplused jne.)
Siinkohal palve maaomanikele. Kui teie maad piirnevad teedega siis raiuge vähemalt 2 meetri laiuselt, mõlemalt poolt teed, teeääred võsast ja puudest puhtaks. See on seadusest tulenev nõue ja teie kohustus. Kui tehnika ei mahu lund lükkama siis jääb lumi lükkamata. Kui tõesti tekkib olukord, et vald peab teeääri puhastama, siis maaomanike eraldi teavitama ei hakata. Materjal, ladustatakse teeäärde ja omaniku kohus on see ära koristada.
Vallapoolsed koordinaatorid:
Endine Lääne-Nigula vald, teede- ja kommunaalnõunik Olev Peetris, telefon +372 504 9561;
Martna osavald, osavallavanem Janno Randmaa, telefon +372 5307 6824;
Nõva osavald, osavalavanem Aivi Heinleht, telefon +372 529 9364;
Noarootsi osavald, osavallavanem Aivo Hirmo, telefon +372 509 6190;
Kullamaa osavald, majandusjuhataja Aare Lauren, telefon +372 5656 8373.

INFOKS

Alates 01.01.2019 jõustuvad muudatused Läänemaa avalikel bussiliinidel 2A, 3, 13, 21,22, 26 ning kaugliinidel 153 ja 711. Sõiduplaanid on nähtavad www.peatus.ee alates 19.12.2018.

- **Liin 2A Holmi – Uuemõisa - Herjava** Liinile on lisatud tööpäeviti väljumine Holmi peatusest kell 08.45 ja tagasisuunal Kaluri peatusest kell 09.10.

- **Liin 3 Holmi – Ragn-Sells** Muudetud on liini sõiduaegu, seoses sellega on mõnes peatuses uued väljumisajad.

- **Liinidele 13 Nõva – Variku - Risti ja 22 Haapsalu – Risti - Kuijõe** lisandub uus peatus Nuki (asub Piirsalus).

- **Liin 21 Haapsalu – Pürksi** Liinile on lisatud peatus Tamme Haapsalus, Österby peatus ei ole enam nõudepeatus.Väljumisajad peatustest on muutunud.Hara küla kaudu ei sõida Pürksist iga päev kell 16.25 ja laupäeval ning pühapäeval Haapsalust kell 09.15 väljuvad bussid.

- **Liin 26 Haapsalu – Risti - Ellamaa** Liini õhtustele väljumistele on lisatud peatused Kalda ja Veetorn. Haapsalu linnas on muutunud peatustest väljumise ajad.

- **Liin 153 Haapsalu – Risti – Märjamaa – Rapla – Paide - Tartu** Liinilt on ära jäetud peatus Põltsamaa ja selle asemel on lisatud peatus Puhu rist.

- **Liin 711 Haapsalu – Keila** Liini on tehtud kiiremaks, peatustes on uued ajad.

Uuel aastal jõustub uus tehnovõrkude talumistasude seadus

Priidu Pärna
Eesti Omanike Keskliidu esimees

1. jaanuaril lõpeb aastaid kestnud olukord, kus tehnovõrkude talumistasud olid seadusega määramata. Talumistasu makstakse tehnorajatise kaitsevööndi ulatuses ja selle iga-aastane suurus on 7,5% maa maksustamishinnast. Talumistasud tõusevad küll kordades, kuid kahjuks ei vasta need siiski maaomanike ootustele. Tasu katab eelkõige kaitsevööndis tasutavat maamaksu ja pakub mõningast lisahüvitist maakasutuse eest. Lisaks on omanikul õigus nõuda kulude hüvitamist, mida ta peab kaitsevööndis kandma (näiteks asulates heakorrakulud). Kui tehnovõrgu rajatis (näiteks alajaam, sidepaigaldis) paikneb hoones, siis uudsena peab siin omanikule maksma vastava hooneosa kasutamise harilikku tasu (turuhinda).

Talumistasu saamiseks peab esitama avalduse võrguettevõtjale, kes on kohustatud vastava vormi avalikustama kodulehel. Talumistasu makstakse omanikule, kes on kinnistusraamatusse kantud 1. jaanuari seisuga ja kes esitas taotluse hiljemalt 1. mail. Tasu makstakse välja 30. septembriks. Kortermajade puhul võib avalduse esitada ka korteriühistu. Kui avaldus on esitatud enne uue seaduse jõustumist, ei pea taotlust uuesti esitama. See võib olla siiski vajalik, sest avalduses tuleb ära näidata, kas tehnorajatist võimaldab kaitsevööndis maa sihtotstarbelist kasutamist või on see piiratud. Esimesel juhul väheneb talumistasu poole võrra. Varasemate avalduste puhul kehtib vaikimisi eeldus, et maad saab sihtotstarbeliselt kasutada.

Talumistasu ei maksta, kui selle suurus kinnistu kohta jääb alla ühe euro. Talumistasu ei maksta tehnovõrgu selle osa eest, mis on vajalik ainult samal kinnisasjal teenuse tarbimiseks. Talumistasu makstakse üldjuhul metsa- ja põllumaa sihtotstarbega (maatulundusmaa) kinnistute puhul, muu sihtotstarbega kinnistute puhul makstakse seda vaid juhul, kui maal asub elektri või gaasi põhivõrk. Talumistasu kohaldub enne maa kinnistusraamatusse kandmist kinnisasjadele rajatud tehnovõrkudele kui ka nendele, mis on ehitatud notariaalse servituudilepingu alusel ja kus pole muud tasu kokku lepitud. Ka tulevikus võib servituudi seadmisel leppida kokku teistsuguses tasus, kui seadus ette annab. Tuleb meeles pidada, et talumistasust vaid 1/3 on tulumaksuvaba.

Maa-ameti geoportaalis on valminud talumistasude kalkulaator (https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Talumistasu-kalkulaator-p635.html). Kui omanik sisestab oma katastriüksuse nime, siis kuvatakse automaatselt kinnistul oleva tehnorajatise omanik, kaitsevööndi ulatus ja eeldusliku talumistasu suurus. Selle teabe alusel saab maaomanik otsustada, kas tasub taotlust võrguomanikule esitada.

Sotsiaalkomisjoni tööst 2018. aastal.

Leili Mutso
Sotsiaalkomisjoni esimees

Sotsiaalkomisjoni liikmed on hetkel: Mai Jõevee, Karin Kahn, Marge Kanna, Üllar Neemrand, Ülle Heinleht, Ave Bachman, Andrus Post, Andre Hein ja Leili Mutso.
Sotsiaalkomisjoni liikmetena oleme olnud mures ja korduvalt tõstatanud üles ka oma koosolekutel sotsiaaltöötajate suure töökoormuse, piirkondade ebavõrdsuse teenuste osas, transpordi olulisuse teenuste osutamisel ning ka muid teemasid..
Meil on heameel, et sotsiaalvaldkonda juhib Mariel Kõrgemägi, kes omab teadmisi ja kogemusi nii sotsiaaltööst kui ka tööhõivest. Teenuste osutamiseks on töötajaid juurde palgatud ning ka tehnilist baasi suurendatud.
Komisjoni koosolekute päevakorras on olnud erinevate määruste eelnõud, et ühtlustada teenuseid-toetusi üle valla, siiski jäävad mõneks ajaks püsima ka väikesed erisused (ravimitoetus, juubelitoetused).
Ei ole olnud lihtne ühtlustada toetusi, teenuseid ja töötajate töökoormust erinevate piirkondade lõikes ning see jätkub ka uuel aastal. Ootame jätkuvalt juurde autosid teenuste osutamiseks ning finantse uute transpordi- ja koduhooldustöötajate palkamiseks. Meie elanikkond vananeb, eriti maapiirkondades ning vajadus teenuste järele kasvab. Inimeste eluiga pikeneb ja ka pensioniiga saabub hiljem.
Üle Eesti on tõsiseks probleemiks olnud omastehooldus. Ülalpidajad võivad oma lähedast hooldada, kuid nad ei ole kohustatud seda tegema. Igal omavalitsusel tuleb korraldada abivajajatele sobivad sotsiaalteenused. Samuti peab kohalik omavalitsus kindlaks tegema, kas ja kui palju jõuab abivajaja (koos ülalpidajatega) teenuse eest maksta. Inimeselt võib võtta sotsiaalteenuse eest tasu, kuid selle maksmine ei tohi käia talle üle jõu. Abivajaja toetamine ei tohi kahjustada ka ülalpidaja enda tavapärast elu.

On heameel, et meie suures vallas on osavallavanemad ja osavallakogud, kes saavad seista kohapeal iga inimese murede lahendamise eest. Loodan väga, et mõistetaks seda, et kõik abivajajate mured ja lahendamist vajavad probleemid ei ole ainult sotsiaaltöötaja asi.

Lääne-Nigula vallavolikogu sotsiaalkomisjon kogunes 2018.a. kümnel korral valla erinevates kohtades : Taeblas, Orul, Kullamaal, Rõudes, Ristil, Noarootsis, Nõval ja Paliveres. Oleme külastanud erinevaid asutusi (vallamaja ja osavallamajad, Rõude Külaseltsimaja, MTÜ Lemme Kodu, Oru Hooldekodu, Risti Hooldekodu, Risti Sireli maja, Noarootsi sotsiaalmaja, Nõva Päevakeskus, Palivere ja Risti Avatud Noortekeskused, U-Stuudio) ning tutvunud nende töö, rõõmude ja muredega. Hoolekandeasutustes töötavad suure südamega inimesed, kelle töö ei ole kergete killast ning väärib igati tunnustust.

Pea igal korral oleme kutsunud komisjoni koosolekule ka piirkonna sotsiaaltöötajad rääkima oma tööst, sellest mis on hästi ja ka kitsaskohtadest. Nad on andnud põhjaliku ülevaate ja vastanud meie arvukatele küsimustele. Probleeme, millega sotsiaaltöötajad tegelema peavad on palju ja enamasti kujuneb see „tule kustutamiseks" ning ennetustööks ei jää eriti aega.
Aasta 2018 on olnud suur väljakutse kõikidele sotsiaalvaldkonna töötajatele.

Õiguskantsler on öelnud oma eelmises aasta ülevaates, et on jäänud silma, kuidas vallad ja linnad tutvustavad sotsiaalteenuseid oma veebilehtedel ja muudes infokanalites. Vajalik teave ei ole alati terviklik ja lihtsalt mõistetav ning et inimestel on vajalikku infot keeruline leida. Tunnustame oma valla töötajaid, et meie valla kodulehelt on hea informatsiooni leida teenuste ja toetuste kohta ning see on hästi lahti seletatud.
Uuel aastal on plaanis arutada sotsiaalvaldkonnas esilekerkivaid murekohti, samuti soovime tutvuda toitlustamise korraldamisega meie lasteaedades ja koolides ning saada ülevaate sellest, kuidas on korraldatud valla eakate ja erivajadustega inimeste huvitegevus.

Tänan kõiki tublisid sotsiaalvaldkonna töötajaid, omastehooldajaid ja vabatahtlikke, kes oma hoole ja armastusega on abivajajaid aidanud.

Elil militaarlaager Läänemaal

Erukapten
Aksel Heidemann

Aastal 2016 tekkis Maikel Mõttuse peas põnev mõte - kuidas saada teada, mida seal kaitseväes siis tehakse? Nimelt Maikel tervislikel põhjustel kaitseväkke ei pääse.
See väide pole aga päris tõene, kuna üks tõsise puudega noormees on ajateenistuse siiski sellel aastal läbinud. Kõik on võimalik.

Läänemaalt alguse saanud liikumispuuetega inimeste militaarlaager elab oma elu edasi. Laagris on osalenud ka üks proua, kellel on sügav nägemispuue. Ta saab suurepäraselt väikese abi korral hakkama.
Oleme laagris tegelenud nii praktiliste kui teoreetiliste teemadega. Esimene ja kõige olulisem teema on hakkama saamine looduses 24/7. Suurem osa laagrilisi koges sellist eluviisi esmakordselt.
Esmatasandi meditsiin, relvad, laskeasjandus, välilaagri paigaldamine, enesekaitse käepäraste vahenditega, topograafia, sõjatehnika, üleelamine looduses, õnnetusse sattunud inimese abistamine jne. Need on teemad, milledega oleme seni kokku puutunud.
Meid on külastanud ka kõrged sõjaväelased ja tutvustanud oma töövaldkondi - NATO staabid, rahuvalvemissioonid, erioperatsioonde väejuhatuse tutvustus, küberkaitse võimalused.
Kindralmajor Neeme Väli rääkis laagrilistele NATO tegemistest maailmas, kolonel Riho Ühtegi tutvustas Erioperatsioonide tegemisi, Kristjan Kaskmann küberkaitse võimalusi riigikaitses jne.
Meie laagrit on külastanud ka liitlasvägede esindajad Inglismaalt oma soomustehnikaga ja Kalevi ÜJP võitlejad soomukiga.

Lääne maleva liikmed on aidanud seda laagrit korraldada. Halja ja Edgar Veersalud, Andre Saks, Arvi Matto, Hardi Rehkalt, Reemet Sits, Jüri Tõnismaa, Ken Poola, Heveli Veersalu, Piret Kollo, Eda Loik koos oma toitlustusnaiskonnaga. Naiskodukaitse Lääne ringkonna Risti jaoskond Kati Ojaveri juhtimisel on kaasa aidanud esimese laagri õnnestumisele.
Lisaks neile tublidele vabatahtlikele on veel Andre Dzumadil, Lilja Jakovleva, Evely Kaibald ja ELIL uus tegevjuht Lili Tiri kaasa aidanud laagri õnnestumisele olulisel määral.

2019 aastal toimub laager iga ilmaga esialgsete plaanide kohaselt 9.-11. juulil Kiltsi Lennuväljal.
Suured tänud kõigile, kes on panustanud ja panustavad tulevikus laagri korraldamisse.

Elagu ELIL ja kõik toetajad.

Tuleohutuse põhitõdede tundmine aitab lastel ohutult kodus aega veeta

Maris Moorits
Lääne päästekeskus, kommunikatsioonijuht

Kooliealised lapsed veedavad kodus iseseisvalt palju aega ning seetõttu on oluline neile meelde tuletada mõned ettevaatusabinõud, mis koduseid tuleõnnetusi aitaksid vältida. Juba lasteaias on läbitud tuleohutusalased koolitused ning lastel on olemas põhitõed mida tohib ja mida ei tohi teha, kuid üle kordamine ei ole laste puhul kunagi liigne.

Toitu ei tohi jätta pliidile järelevalveta

Päästeamet saab väga palju väljakutseid eluhoone tulekahjudele, mis hiljem osutuvad toidukõrbemiseks. Lapsed, kes kasutavad iseseisvalt toidu valmistamiseks pliiti, peavad jälgima, et nad toitu tulisele pliidile ei unustaks ning pärast kasutamist pliidi kindlasti välja lülitaksid. Seega meenutagem lastele, et söögi tegemise ajaks ei ole mõistlik jääda multifilme vaatama või sõbraga telefonis suhtlema.

Tikud ja tulemasinad pole mänguasjad

Algklasside lapsed tohiksid lahtist tuld (küünal, gaasipliit, küttekolded jms) kasutada ainult täiskasvanu juuresolekul, sest punase kuke külaskäiguks pole palju vaja. Piisab vaid vähesest hooletusest või hajameelsusest. Lapsed on tormakad ning põlev küünal võib ümber kukkuda ja teha väga palju halba. Seetõttu on hea, kui lapsevanem näitab eeskuju ning räägib, kuidas ohutult käituda. See, et tikud ja tulemasinad ei ole mängimiseks, on hea alati üle korrata ning võimalusel tuletegemise vahendid üldse turvalisse paika peitu panna.

Suitsuandurit ei tohi karta

Kui peres on olemas suitsuandur, on vaja lastele kindlasti ka selle toimimist selgitada. Lapsed võivad valju heli peale ehmuda ja hoopiski peitu pugeda. Siinjuures ongi oluline rääkida lapsega sellest, milleks suitsuandur hea on ning kuidas käituda siis, kui see tööle peaks rakenduma. Kui laps kuuleb suitsuanduri signaali ja avastab, et tuleõnnetus on alguse saanud, siis tuleks tal sellest esimesel võimalusel teavitada teisi lähedal asuvaid inimesi ning liikuda kiiresti toast välja. Esimesel võimalusel helistada 112 ning kui on võimalik, siis aidata ka koduloomi. Kui laps helistab 112, siis peaks ta kindlasti teadma oma aadressi, oskaks teed juhatada, oskaks öelda mis juhtus, kus juhtus ja vastaks kõigile päästekorraldaja küsimustele. Vaadake koos lapsega kodus üle kõik väljapääsud ning veenduge, et need oleksid lapsele ka hõlpsalt avatavad.

Telefonidega peab hoolsalt käituma

Päästjad hoiatavad, et telefon ei olegi päris ohutu ese ning tuletavad meelde, et telefoni ei tasu voodisse kaasa võtta. Ammugi ei tohiks laadivat telefoni näiteks padja alla pista, sest telefon võib üle kuumeneda ja põlema süttida. Telefon vajab sellist paika, kus õhk ringleb ning eelistatult võiks see asuda kõval pinnal. Samamoodi võiks lastele ka meelde tuletada seda, et pistikupesas hoitaks minimaalselt asju korraga, vastasel juhul kuumeneb see üle ning õnnetus ongi kohal.
Kas Sinu või Su lähedaste kodud on tuleohutud? Telli endale või oma lähedastele tasuta kodunõustamine, et koos spetsialistiga olukord üle vaadata ja vajadusel muudatusi teha. Selleks tuleb helistada pääste infotelefonile 1524 ja broneerida endale sobiv aeg. Kodunõustamine on tasuta. Pensionäridele ja vähekindlustatud peredele paigaldatakse nõustamise käigus vajadusel ka suitsuandur.

Kullamaa kool digikiirenes

Mai Jõevee
Kullamaa Keskkooli
Inimese-ja karjääri õpetaja

2018.a. oli Kullamaa Keskkooli õpetajateleeriti koolitusterohke.
HITSA poolt korraldatud digikoolitus viidi läbi kolmes maakonnas ühtekokku 6 kooli õpetajatele. Valitute hulgas olid Läänemaalt: Risti ja Kullamaa kooli õpetajad.
Koolituse grupid jagati kahte: baaskoolitus (Kullamaalt 14) ja edasijõudnutele rätsepakoolitus (Kullamaalt 5). Kokku toimus augustist detsembrini koolitusi 10 päeval. Anti koduseid ülesandeid, mis tuli tunnis õpilastega täita ja kokkuvõtted teha. Käisime õppeekskursioonil Viljandi Riigigümnaasiumis.
Lisaks nendele koolitustele läbisid aastase koolituse Haapsalus „Praktiline haridustehnoloogia“ 3 meie kooli õpetajat: Inge Matteus, Liilia Laas, Õnnela Palmiste-Selberg.
4.detsembril toimus lõpetamine Järveküla koolis. Seal märgiti ära tublimaid, meie koolist pälvisid erilise tänu:Riina Leidsalu, Liilia Laas, Ervin Rannik, Tiina Kalda ja Reet Priimägi.

Kullamaa õpetajad koolituse lõpuüritusel Järveküla koolis.

Luutsinapäev Noarootsis

Inna Rosar
Noarootsi Gümnaasiumi
rootsi keele õpetaja

Mart matab, Kadri katab, Luutsi tuleb luuaga, Toomas tuiskab taga täis – ütleb vanasõna. Luutsinapäeval, 13. detsembril koristatakse ja kaunistatakse Põhjamaades kodusid. Algab jõulude tähistamine. Sel päeval kõlab paljudes kodudes, lasteaedades, koolides, haiglates, vanadekodudes ja linnade keskväljakul ning raekodades “Sankta Lucia“ – laul, mille saatel saabub Lucia oma kaaskonnaga, et saabunud talvepimedusse kõigile valgust ja rõõmu tuua.
Luutsina- ehk luutsipäeva on ka Eestis tähistatud, eelkõige rannarootsi aladel. Noarootsis on luutsinapäeva tähistamise komme pea sama vana kui gümnaasium ise. Selle kauni traditsiooni tõi meile legendaarne rootsi keele õpetaja Virve Kyllikki Kuula Soomest. Esialgsest väikesest neidude ansamblist on aastate jooksul välja kasvanud koor. Traditsiooni kohaselt valib iga klass oma Luciakandidaadi – sõbraliku, lahke ja abivalmi neiu. Klassi Luciade hulgast valitakse kooli Lucia ning 13. detsembri hommikul toimub Noarootsi rahvamajas oodatud kontsert, kus astuvad üles nii Noarootsi kooli kui gümnaasiumi Luciad, tähepoisid ja päkapikud. Luciad pakuvad ka safranisaiakesi – lussebullar, mille on eelmisel õhtul usinad põhikooli neiud kooli köögis küpsetanud. Põhikooli Lucia külastab ka lasteaeda, gümnaasiumi Lucia on oodatud esinema Rootsi Suursaatkonda Tallinnas ja Roccaal Mare vabaõhumuuseumi.
Sel aastal valiti gümnaasiumi Luciaks 12.K klassi õpilane Kaili Nurk. Põhikooli Luciaks sai Carolin Uusmaa.

125 aastane maja täis rõõmu ja lusti

Vaike Nõu

Üdruma seltsimaja sai 125 aastaseks. 1893 aastal ehitati see Vaikna vallamajaks. Maja avati pidulikult 1894 aasta alguses. Sellest kirjutas Jaan Veidermann 1894 aasta 31.jaanuari Eesti Postimehes nii: *„Vaiknal õnnistati 7.jaanuaril pidulikult sisse uus vallamaja. Õnnistamist toimetasid Kullamaa koguduse õpetaja Wilhelm Kentmann ja Lihula õigeusu koguduse preester A.Värat. Sündmusest võtsid osa Haapsalu jaoskonna talurahvaasjade komissar Tõnis Vares, ülemtalurahvakohtunik Karl Hellat ning rohkesti kohalikku rahvast. Mängis Kullamaa Muusika Seltsi puhkpilliorkester ja laulis Vaikna segakoor. Valla kulul korraldati külalistele pidusöök, kus peeti kõnesid, lasti elada kõrgeid riigiametnikke ning lauldi vaimustatult keisrilaulu.Uus hoone läks maksma ligi 3000 rubla. Maja oli hästi ehitatud , mis tegi au ehitusmeister Eendorffile.“*

See kohaliku rahva poolt ehitatud maja on teeninud meie inimesi just sel moel nagu antud aeg seda nõudnud ja inimesed vajanud on. Ehitamisest kuni esimese Eesti Vabariigi lõpuni vallamajana, sõja ajal lühikest aega ka haiglana, nõukogude ajal kolhoosi kontori ja sööklana. Kahjuks 1993- 2005 aastal seisis maja nukralt kasutuseta. Siis renoveeriti maja Üdruma Küla Seltsi eestvedamisel eurorahade abiga küla seltsimajaks. See taasavati 2007 aasta veebruaris. Praegu on maja hubane ja armastatud kooskäimiskoht ümbruskonna inimestele.

Oma maja juubelit tähistasime 29. detsembril aastalõpupeoga. Maja oli rahvast täis, lauad rikkalikult kaetud, mängis muusika, lauldi, tantsiti ja lustiti öötundideni.

Mis saab olla ühele auvaaärsele külamajale parem kingitus kui majatäis rõõmsaid inimesi, kes üheskoos end hubaselt ja hästi tunnevad.

Soovime oma majale pikka iga ja meie rahvale tahtmist majal elu sees hoida.

Linnamäe Lasteaia töötajate konkurss

Linnamäe Lasteaed (Kooli tee 10, Linnamäe küla, Lääne-Nigula vald) võtab alates 01.02.2019 uude loodavasse rühma tööle kolm töötajat:

1) 1,0 koormusega rühmaõpetaja- nõutav erialane haridus;

2) 1,0 koormusega assistendi;

3) 1,0 koormusega õpetaja abi.

Lisaks pakume alates 01.02.2019 tööd 0,5 koormusega lasteaia muusikaõpetajale.

CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata Linnamäe Lasteaia e-posti aadressile <mailto:linnamae.lasteaed@laanenigula.ee> linnamae.lasteaed@laanenigula.ee või paberkandjal, aadressile Linnamäe Lasteaed, Kooli tee 10, Linnamäe küla, Lääne-Nigula vald, 91001 Läänemaa.

Lisainfo telefonidel 479 5425 ja 5666 7857.

KULLAMAA OSAVALD

Kultuurilugu Kullamaalt

Loit Lepalaan
Kullamaa kultuurimaja juhataja

Printsess Auguste Caroline Friederike Luise von Württemberg.
Portreemaal asub Saksamaal Ludwigsbrugi lossi perekonnagaleriis.

Huvi Kullamaa rikkaliku kultuuripärandi ja ajaloo vastu on aastatega aina kasvanud. Olles kultuurihuviliste ekskursijoonide juhiks Kullamaal, on põnev meenutada meie külaliste tihti korduvaidreageeringuid mõne ajaloolise fakti ja objekti suhtes.Esikohal, millest mitmed ekskursandid täpselt kõike teavad, on Kullamaa kirikuaias paiknev ratasrist, millesse on raiutud aastaarv 1521 ja kiri: SITT GODT MADZ. Jätame Madzi käesolevas loos rahule ja kirjutame pisut pikemalt teisest, paljude külastajate arvates salapärasest naisest, kes on maetud Kullamaa kiriku põrandaalusesse krüpti. Juttu tuleb vägakõrgest soost noorest daamist,Württembergi printsessist ja tema päritolust, kelle viimane puhkepaik on tõepoolest Kullamaa kirikus ning kelle sünnist möödub tänavu 255.aastat. Selle daami saatusest kõnelevad kultuurihuvilised ekskursandid tihtipeale imelugusid. Mõned lausa nagu ajaloolised rahvapärimused. Siin siis põgusalt täpsematest faktidest salapärase daami elukäigus. Auguste Caroline Luise Friederike sündis aastal 1764 Braunschweigi vürtsiriigis Saksamaal. Tema ema, Augusta von Hannover pärines Inglismaa kuningate soost. Pintsessi isa, kindralfeldmarssal Karl II Wilhelm Friedrich, kes valistes Braunschweigi vürtiriiki ja oliPreisi armee ülemjuhata, põlvnes Preisi kuningatest. Auguste Caroline kasvas koos kahe õe ja nelja vennaga õhkkonnas, kus peeti väga lugu raamatutest, teadmistest, kaunitest kunstidest ja muusikast.

Olgu mainitud, et tolle aegneBraunschweigi raamatukogu oli maailma suurim ning õukonnaorkestri juhiksEuroopa parim viiulivirtuoos Ludwig Spohr, kelle õpilasele Ferdinand Davitile pühendas Saksa helilooja Felix Mendelssohn oma kuulsa viiulikontserdi. Samast õukonnaorkestrist on pärit ka trompetisolist Wilhelm Wurm, kes Venemaa Muusikaühingukutsel saabus Peterburi Maria Teatri soolotrompetistiks ja kellest sai hiljem konservatooriumi esimene trompetiprofessor. Auguste Caroline laulatati Württembergi printsiga ja see abielu oli poliitiline. Kuigi perre sündis viis last, ei kujunenud kooseluõnnelikuks. Olles lähedastes sugulussidemetes Venemaa keisrinna Katariina II-ga, kutsus kesirinna perekonna oma õukonda Peterburgi. Kriis abielus aga süvenes ja Auguste Carilone tungival palvel olukord lahendada, saatis Katariina II Württembergi printsi koos lastega Saksamaale, Auguste Caroline aga ajutiselt Eestimaa kubermangu Koluvere lossi. Algselt pidi printsessi pelgupaigaks saama Kadrioru loss Tallinnas, aga liigse tähelepanu hajutamiseks otsustati Koluvere kasuks. Printsess saabus saatjaskonnaga Koluverre 1787.aasta jaanuaris,veetis talve Tallinnas ja kevadest 1788 kuni surmani, mis saabus päriliku haiguse hemofiilia tagajärjel, sama aasta septembris Koluvere lossis. Auguste Caroline põrm ootas ärasaatmist Saksamaale. Kuna seda aga ei toimunud, maeti printsess tagasihidlikult Kullamaa kirikusse. Seisusekohane Auguste Caroline matus Venemaa keiser Aleksander I korraldusel Kullamaa kirikus toimus pea 30 aastat hiljem. On ehk huvitav tähelepanek, et printsessi isakodust kaasasaadud muusikaline ja kultuuriline kasvatus elas edasi Auguste Caroline poja,Karl Friedrich,i tütre ettevõtmistes. Printsessi pojatütar abiellus Venemaa Keiser Paul I poja, Mihail Pavlovitsiga ja kandis seejärel nime Jelena Pavlovna. Jelena Pavlovna oli Vene Muusikaühingu ja Peterburi Konservatooriumi asutajaliige ja patroon. Eesti Vabariigi juubeliaastal on igati väärikas meenutada, et Peterburi Konservatoorium oli Eestimaa profesionaalse muulikahariduse Alma mater.Teadmiseks,et printsess Auguste Caroline elukäigust on valmimas Saksamaa kultuuriloolasel Rietha Kühle,l mahukas raamat ning Eesti Kunstiakadeemia graafika õppetooli juhatajal, professor Liina Siib,il on töös audioprojektprintsessi elukäigust. Mõlemate autorite tööd saavad esitletud Kullamaal.Head uut aastat ja uute huvitavate lugude ja kohtumisteni Kullamaal.

Kui tuleb tahtmine ise teatrit teha

Heli Mäe

Meie Vilde nimekaim Oscar Wilde on kirjutanud palju Eestiski tuntud teoseid. Üks neist, romaan “Dorian Gray portree”, on 10. klassi esimese trimestri inglise keele hinde saamiseks vaja kohustuslikus korras läbi lugeda. Erilist sundust siin tegelikult polegi, sest noored loevad ingliskeelseid raamatuid meeleldi. Hetkel me küll arvame, et igasugused digiülesanded kõikvõimalikes nutiseadmetes rõõmustavad lapsi rohkem kui vanad jutud päris raamatutes, aga …
Iial ei tea, mis õpilastele meeldib või vastupidi, üldse ei kõneta. Dorian Gray lugu oli õnneks lausa nii inspireeriv, et meil tekkis tahtmine seda ise lavastada. Alustasime kevadel, aga tegudeni jõudsime alles nüüd, sügisel. Idee tuli praegustelt üheteistkümnendikelt, minu koduülesanne oli see idee näidendiks kirjutada. Asja tegi lihtsamaks see, et vajalikud karakterid olid koolis olemas – ilus Dorian, õrnahingeline Sibyl, otsekohene ja kainelt mõtlev Lord Henry, tundliku natuuriga kunstnik Bazil jt. Etenduse jaoks maalis meile Doriani portree 10. klassi Laura ja kinkis selle pärast etendust inglise keele klassile.
29. novembril näitasime koolikaaslastele, mida me ära olime õppinud. Ega seda palju ei olnud, kõigest 4 lühikest episoodi, aga sellegi sutsaka ära õppimine polnud kerge, sest ühist harjutamise aega leida oli üsna keeruline. Olen väga tänulik neile õpilastele, kes andsid oma panuse selle sündmuse õnnestumiseks. Lisaks näitlejatele oli kohal ka “Prince Albert” Inglismaalt, ning tõlgi rasket tööd tegi Aaron. 7. klassi tüdrukud pakkusid sooja Iiri leiba, mille nad õp Liilia juhendamisel tunnis küpsetasid. Kokad valmistasid lõunaks kartuliputru hakklihakastega Iiri moodi. Väike vaheldus “digipöörasesse kooli” kulus marjaks ära.

Anita Lipu, Anti Asumets, Rain Viks, Marcus Kosubenko, Christen Vainika, Anneli Riisalu.
Foto autor Andres Salumaa.

Oru Kooli õpilased omandasid Lätis uusi teadmisi inseneriharidusest!

Liisa Pett
Oru Kooli huvijuht

Oru Kool on üks partneritest Erasmus+ projektis „STEM through 21st CenturySkills“,tänu millele on põhikooliealistel noortel võimalus osaleda õppereisidel, et täiendada enda teadmisi reaalainete, eriti just robootikaga seotud valdkonnas. Aprillis oli kuuel õpilasel võimalus külastada Islandit, et tutvuda tehnikavaldkonnaga. Seekordne õppereis viis noored Lätti Jelgava linna, et tutvuda inseneriharidusega. Noortevahetus kestis viis päeva ning tõi kokku huvilised Islandilt, Taanist, Eestist ja Lätist- kokku 25 õpilast. Põhiline osa tegevustest toimus Jelgava Tehnika Gümnaasiumis, mis on spetsialiseerunud inseneri-valdkonnale juba esimesest klassist alates. Nädala jooksul tegeleti kiipide jootmise, 3D modelleerimise, LegoMindstorms EV3 robotite ehitamisega ning katsetati Pro-Botrobotautosid. Vaieldamatult kõige populaarsemaks tegevuseks oli seekord makaronidest silla ehitamine, mille kandevõimet ka üheskoos katsetati. Tore on siinkohal tõdeda, et esimese koha väärilise silla ehitas just Oru Kooli noorRaianKleemann.

Lisaks veel inglise keele praktika, erinevate kultuuride tundma õppimine, uute tuttavatega suhtlemine ning hulgaliselt kohalikke vaatamisväärsusi. Lisa-väärtuseks oli peredes ööbimine, mis pani proovile noorte suhtlemis-julguse ja kohanemisvõime ning andis võimaluse tutvuda Läti perede igapäevaeluga.

Kuna tegemist on kaheaastase projektiga, siis juba veebruaris viib järgmine õppereis noored Taani Esbjergi linna, et tegeleda üheskoos projektipartneritega matemaatika teemaga.

ORU KOOL 1903
OOSPILA ORULA

Kullamaa Osavallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi majandusjuhataja leidmiseks

Töö kirjeldus
Kullamaa Osavalla majandustegevuse juhtimine ja töö korraldamine;
vajaliku inventari hankimine;
remondi- ja heakorratööde korraldamine;
jäätmehooldusega tegelemine;
liikluskorralduse ja teedega tegelemine;
haljasalade ja kalmistute hoolduse korraldamine ja kalmisturegistri pidamise korraldamine.

Nõuded kandidaadile
vähemalt keskharidus või kutsekeskharidus;
soovitavalt töökogemus majanduse alal;
valdkonnaga seotud seadusandluse tundmine;
B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõiguse olemasolu;
meeskonnatöö oluliseks pidamine;
eesti keele ja vene keele valdamine suhtlustasandil;
oskus kasutada tööks vajalikke tehnilisi vahendeid, arvutiprogramme ja andmebaase.

Kasuks tuleb
oskus mõelda suurelt ja tegutseda kiirelt;
võimalus kasutada isiklikku sõiduautot tööülesannete täitmiseks;
tugev stressitaluvus ja mitmekülgne suhtlemisoskus;
oskus teha tööd nii iseseisvalt kui ka meeskonnas.

Omalt poolt pakume
mitmekülgset ja huvitavat tööd;
võimalust eneseteostuseks;
konkurentsivõimelist töötasu ja toetavat kollektiivi;
võimalust kaasa rääkida osavalla arengus.
Tööle asumine kokkuleppel.

Kandideerijail saata avaldus, elulookirjeldus ja motivatsioonikiri hiljemalt **7. veebruariks 2019** kell 12.00 aadressil airi.laanemets@laanenigula.ee.

Info Katrin Viks 5380 3207 või katrin.viks@laanenigula.ee

Hei hei!
Ootame Sind Palivere spordihoone teisele korrusele igal neljapäeval kell 12.00 meie väikese käimasoleva grupiga liituma.
Teeme käsitööd, kuulame huvitavaid lektoreid, tähistame sünnipäevi.
Võimalus kangastelgedel vaipa kududa.
Kolmapäeviti kell 17.30 võimleme spordisaalis.
Tunne end teretulnuna, olulisena, rõõmsameelsena ja hakkaja osalejana.
Teavet saab tel. 5226563

ENNISTE

Eesti parim metsamajandaja 2017

Kasvava metsa, metsamaterjali ja metsakinnistute ost
Raietööde teostamine
Avatud erametsa infopunkt Ristil
Esmane nõustamine tasuta
Teenuste osutaja: Enniste OÜ, Enniste talu, Piirsalu, Läänemaa
Tel. 56 694989
Sven Köster
Email: enniste@hot.ee

Läänemaa aasta küla konkursi tähtaeg pikenes 29. jaanuarini

Eelmise aasta lõpul kuulutas Kodukant Läänemaa välja Läänemaa Aasta Küla konkursi. Konkursi tähtaega on pikendatud 29. jaanuarini. Kandideerima oodatakse kõiki tegusaid külasid Läänemaalt.

„Aasta küla konkurss on traditsiooniliselt toimunud üle-eestilise Maapäeva aastal ning nii ka see kord," sõnas Kodukant Läänemaa juhatuse esimees Merle Mäesalu. „Eriti nüüd, kus aasta peale haldusreformi on olukord varasemast erinev, on kogukondade omavaheline koostöö ja areng järjest olulisem. Kandideerimine Aasta Küla konkursil on hea võimalus sellist koostööd tunnustada ja anda tõuget järgmisteks algatusteks."

Läänemaa Aasta küla tiitel antakse Läänemaa külale, külade piirkonnale või alevikule, mis on saavutanud nähtavaid tulemusi külaelu arendamisel. Kus märksõnadeks on elujõulisus ning juhtmõtteks koostöö ja paika pandud eesmärgid.

Aasta küla võitja saab kingituseks Eesti riigi vimpli koos lipumasti ja paigaldusega ning võitja esitatakse üle-eestilisele konkursile maakonna esindajana. Aasta küla valivad kõik maakonnad üle Eesti ning nende hulgast selgitatakse välja Eesti Aasta Küla, mille tiitel antakse üle juuli lõpus toimuval Eesti Külade Maapäeval. Üle-eestilise konkursikomisjoni tööd juhib traditsiooniliselt Riigikogu spiiker.

Kandidaate saab esitada pikendatud tähtajaga kuni 29. jaanuarini e-posti aadressil laaneliider@kklm.ee. Konkursitingimustega saav tutvuda Kodukandi kodulehel http://kklm.ee/kulaliikumine-2/konkurss-laanemaa-aasta-kula-2018/.

Lisainfo ja küsimused:

Kaja Karlson
MTÜ Kodukant Läänemaa

Tel. +372 5817 0479
Kaja.karlson@kklm.ee

MEIE INIMESED

2018 aasta vältel saime Lääne- Nigula valla lehest lugeda Taebla Kooli ajalooõpetaja Anneli Lõuna poolt koostatud lugusid huvitavatest ajaloosündmustest ja inimestest, kes neid sündmusi mõjutasid. Suur aitäh talle selle mahuka töö eest!

2019 aastal liigume ringi tänases vallas ja toome lugejani erinevate inimeste lugusid meie keskelt. Kõiki neid inimesi hõlmab ühine joon, nende tegemised on muutnud varasemalt või praegu ühel või teisel moel meie igapäevaelu paremaks. Nad on algatajad, eestvedajad, uuendusmeelsed, vastutustundlikud ja hoolivad. Igas lehes hakkab ilmuma rubriik „ Meie inimesed“

ÜLO KALM

Ülo Kalm on eestirootsi kultuuri edendaja, kes oma sihikindla tööga on nii kogukonna kui ka ühiskonna heaks palju väärtuslikku teinud. Tegemist on mehega, kes on aastaid süsteemselt arendanud rannarootsi ala ja eestirootsi kultuuri, olnud tasakaalukas ja edumeelne vallajuht, panustanud oma isiklikku aega ja energiat kogukonna arenguks ja hüvanguks.

Oluline on tema tegevuste mitmekülgsus ja süsteemsus. Ühtepidi ääremaa hariduselu edendaja, eestirootsi kultuuri toetaja ning arendaja, teisalt turismi ja maamajanduse toetaja, omavalitsuse arendaja, kodukaunistamise eeskuju ning ellukutsuja. Ülo Kalmu nimi ei vaja eestirootslaste kogukonnas ning Läänemaa elanike seas pikalt tutvustamist. Hr Kalm on olnud sillaks ja ühendajaks rootslaste ja eestlaste seas. Ta on teinud märkimisväärset tööd ja saavutanud hea koostöö kogukonnaga Rootsis. Seda näitab ka Ülo Kalmu valimine erinevatesse kultuuriseltsidesse. Ta oli Eestirootslaste Kultuuri Seltsi nõukogu liige, seltsi asutamisest 1988. a. kuni seltsi tegevuse lõpetamiseni 2001 a.
2007 aastal valiti Rootsi Vähemusrahvuse Kultuurinõukogu liikmeks ja 2013. aastal kultuurinõukogu esimeheks.
Ülo Kalm on olnud Rannarootsi muuseumi nõukogu liige, aastast 2010 muuseumi direktor.
Ülo Kalm on algatanud palju projekte, palju on juba ka ellu viidud. Näiteks on muuseumi õuele toodud ja taastatud autente kalasuitsutamisahi, tänu millele saab muuseum tutvustada rannakalurite elu-olu, korraldada teemapäevi, mis on juba väga populaarseks saanud. Muuseum on eripärane ka oma laevastiku tõttu. Muuseumi varade hulka kuulub mitmeid Rannarootsi paate, millega tutvustatakse rannarootsi merekultuuri traditsioone.
Ülo Kalmule on Rootsi kuningas annetanud Põhjatähe ordeni komandörimärgi teenetemärgi 2007. aastal ja Põhjatähe ordeni I klassi teenetemärgi 2011. aastal.
Hr Kalm on olnud aastaid valla hariduselu eestvedaja ja hariduse väärtustaja. Juba 1989. aastal alustas Noarootsi Kool rootsi keele õpetamist. 1990. aastal alustas Noarootsi Gümnaasium, mis tänaseks on kujunenud populaarseks ja väga hea mainega kooliks. Gümnaasium on jätnud kindla jälje Eesti haridusmaastikul, samuti on ta tuntud Põhjamaades.
1992. aastal asutati ja korraldas täiskasvanute koolitust Paslepa Rahvaülikool, mille hoolekogu liige ta oli kuni reorganiseerimiseni 2011. aastal. Kooli reorganiseerimise tulemusel sündis Haapsalu Rahvaülikool ja Rüütli Rahvakool. Mõlemad rahvaülikoolid on edukad hariduselu edendajad.
Ülo Kalm on olnud aastaid (1987- 2010) ühe Eesti ääremaa valla -Noarootsi valla - juht. Vallavanemana on tema tööd ja tegemised olnud kompetentsed ja tulevikku vaatavad.
Mõned märksõnad Ülo Kalmu vallavanemana tehtud tähtsamatest töödest ja ettevõtmistest:
1. Noarootsi vallale anti esimese vallana Läänemaal omavalitsuslik staatus 11. aprillil 1991. a.
2. Noarootsi vald võitis omavalitsuste arenguprojektide konkursi, Vabariigi Valitsus toetas 1 milj. rublaga.
3. Ülo Kalm on aidanud kaasa ka Põhjamaade tüüpi rahvaülikooli asutamisele Noarootsis. 1992. aastal asutati Paslepa Rahvaülikool
3. Maa- ja omandireformi prioriteerimine võimaldas suures osas maad tagastada õigustatud subjektidele aastaks 2000. Tähelepanu väärib see seetõttu, et tegemist oli keeruliste protsessidega (õigustatud subjektid elasid tihti välismaal, tihti oli tegemist mitmete pärijatega, jne).
4. Noarootsi Kaunistamise Seltsi loomine. Ülo Kalm on teinud palju vabatahtlikku tööd suure entusiasmiga, et keskkonda paremaks ja kaunimaks muuta. Ta on Noarootsi Kauneima kodu valimise traditsiooni algataja ning konkursi komisjoni esimees ja liige selle algusest. Ülo ja abikaasa Lii Kalmu kodu tunnistati Noarootsi kauneimaks 2001. aastal. Vabariigi Presidendi Kaunima kodu nominent oli aastal 2006.
Tehtud tööd Noarootsi vallas pärjati 2011. aastal Kaunima valla tiitliga. Ülo Kalm on olnud initsiaatoriks Rooslepa kabeli taastamisel. Selleks, et varemetest saaks taas kaunis ja töökorras kabel, moodustas ta töögrupi aastal 2001 ning kabel sai taastatud 2006. aastal. Kabel on hea sümbioos valla turismiatraktsioonist ja sisuliselt kasutatavast kogukonna kokkukäimiskohast.
Saanud Rannarootsi muuseumi direktoriks algatas ta projekti, millega pikendada Haapsalu promenaadi ja ühendada see läbi muuseumi alade jahtsadamateni.
Ülo Kalm on olnud osaline paljudes maakonnale ja kogukonnale oluliste liikumiste ja ühenduste juures. See näitab tema soovi tasakaalu luua erinevate valdkondade vahel, neid edendades ja arendades.
Ülo Kalm on olnud MTÜ Läänema Rannakalanduse Seltsi liige, Läänemaa muuseumi nõukogu
liige, MTÜ Läänemaa Turismi nõukogu liige, SA Osmussaare Fondi nõukogu liige, SA Silma Looduskaitseala nõukogu liige, MTÜ Kodukant Läänemaa liige, Leader programmi hindamiskomisjoni liige, MTÜ Lääneranniku Metsaühistu juhatuse liige, Paslepa Rahvaülikooli hoolekogu liige, MTÜ Läänemaa Omavalitsuste Liidu eestseisuse ja revisjonikomisjoni liige.
Aastast 2009 oli Ülo Kalm Noarootsi vallavolikogu liige.

Ülo Kalm on pälvinud kolleegide ning kogukonnaliikmete austuse ja lugupidamise, teda on meeles peetud mitmete tänukirjade ja aumärkidega.

Teda on tunnustatud Eesti Vabariigi Valgetähe IV klassi teenetemärgiga 2006. aastal, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Teeneteristi III klassi teenetemärgiga 2008. aastal, Eesti Politsei Teenetemärgi eriklassiga 2004. aastal, 2013. aastal Lääne maakonna teenetemärgiga, 2011. aastal Noarootsi valla aumärgiga ning Eesti Kultuurkapitali tunnustusega Kultuuripärl 2015.

VIKTOR PÖHL

Legendaarne Pürksi kooli direktor

Viktor Valfrid Pöhl sündis 4. detsembril 1910 Storby külas Väike-Pakril Johannes ja Rosette Pöhli peres teise lapsena. Tal oli üks vanem ja kolm nooremat venda ning kaks õde. Peres tegeleti põhiliselt muusikaga ja ka Viktor oskas ise mängida mitmeid pille. Juba 15aastasena rajas ta kodusaarel puhkpilliorkestri, millega jätkas hiljem tööd tema isa.
Kooliteed alustas Viktor oma isa käe all Väike-Pakril, jätkas Paldiskis ning seejärel Pürksi Põllutöö- ja Rahvaülikoolis. Aastatel 1928-29 täiendas ta end Rootsis, Lunnevadi Rahvaülikoolis, mille direktoriks oli endine Pürksi Põllutöö- ja Rahvaülikooli direktor Per Söderbäck. Koolmeistri ameti omandas Viktor Pöhl Soomes, Nykarleby Seminaris. Sooritades 1933. aastal lõpueksamid, lõpetas ta kooli aasta varem kui tema eakaaslased. Suved veetis Viktor Pöhl isakodus, tegeledes seal põllutöö, mesinduse ja kalastamisega.
1933. aastal loodi Pürksis Noarootsi noorteühing NUF (Nuckö Ungdomsförening – rootsi k), mille eesmärgiks oli kohapealse seltsielu edendamine. Noorteühingu eestvedajaks määrati Viktor Pöhl. Aastaks 1936 oli ühingu eestvedamisel loodud 20liikmeline segakoor ja 16liikmeline meeskvartett.
Alates 1934. aastast kuni nõukogude korra kehtestamiseni töötas Viktor Pöhl Pürksi Põllutöö- ja Rahvaülikoolis direktorina. Samas õpetas ta ka eesti keelt, matemaatikat, kehalist kasvatust, ühiskonnaõpetust, geograafiat, ajalugu ning poiste käsitööd. Ta oli puhtuse ja korra osas väga nõudlik. Väidetavalt ei andnud ta kunagi koduseid töid, kõik õppetöö tuli koolis ära teha.
1940. aastal määrati ta Läänemaa Koolivalitsuse käskkirjaga Pürksi 6-klassilise algkooli direktoriks, kuid kuna ta kuulus mobiliseeritavate hulka, tuli tal juba 26. juunil 1941. aastal kooli varandus ja asjaajamine asetäitjale üle anda ja 21. juulil nõukogude mobilisatsiooniga Punaarmeesse minna. Teise maailmasõja ajal sai ta korduvalt haavata, kuid tol ajal ei teadnud keegi perekonnaliikmetest ega tuttavatest midagi tema käekäigust. Sõjatee viis teda kui Eesti Laskurkorpuse velskrit läbi tollase Leningradi kuni Põhjamereni, sealt Uuralitesse ja läbi NSV Liidu tagasi Tehumardini.
Pürksi 8.klassilise kooli direktorina töötas Viktor Pöhl 1978. aastani. Direktoriameti kõrvalt õpetas ta matemaatikat, keemiat, maateadust, konstitutsiooni, loodusõpetust, laulmist ja koorilaulu – ühtekokku 23 nädalatundi. Lisaks laulukoorile juhendas ta ka 15-poisilist puhkpilliorkestrit.
Tema tööd hinnati kõrgelt, 1960. aastal autasustati teda Lenini ordeniga ja Eesti NSV teenelise õpetaja aunimetusega.
Viktor Pöhl oli kolm korda abielus. 2. juunil 1940. aastal laulatati ta Vormsil Püha Olavi kirikus Alma Stenholmiga, kes töötas Pürksi Põllutöö- ja Rahvaülikoolis kodumajanduse õpetajana. Sellest abielust sündis 1941. aasta mais poeg Nils-Erik. Sõja algul emigreerus Alma koos paarikuuse Nils-Erikuga Rootsi, kes kohtus isaga esimest korda alles 1980. aastal, mil Viktor külastas oma sugulasi Rootsis.
Sõja lõppedes tuli Viktor Pöhl tagasi Pürksisse, aga kuna abikaasast ei olnud mingeid teateid, abiellus ta samal aastal Valli Mändmaaga. Aasta pärast sündis perre tütar Anneliis. Tütre sõnul oli isa hea perekonnapea ja lahke inimene, kes oli väga suure töövõimega ning kellel õnnestus kõik, mis ta ette võttis. Ta oli uhke oma töö ja rahvuse üle. Päev algas peres rootsikeelsete raadiouudistega. Kodus räägiti üldse väga palju Rootsist. Valli Pöhl, keda tunti hea, sõbraliku ja abivalmis inimesena, suri 25. augustil 1974. aastal.
1985. aasta detsembris abiellus Viktor Pöhl kolmandat korda. Tema väljavalituks oli Tiia Mett. Paraku jäi see abielu aga väga lühikeseks, sest 14. jaanuaril 1986. aastal kustus Haapsalu keskhaiglas selle suurmehe eluküünal.
Viktor Pöhl on maetud Tallinna Rahumäe kalmistule oma teise abikaasa Valli kõrvale.

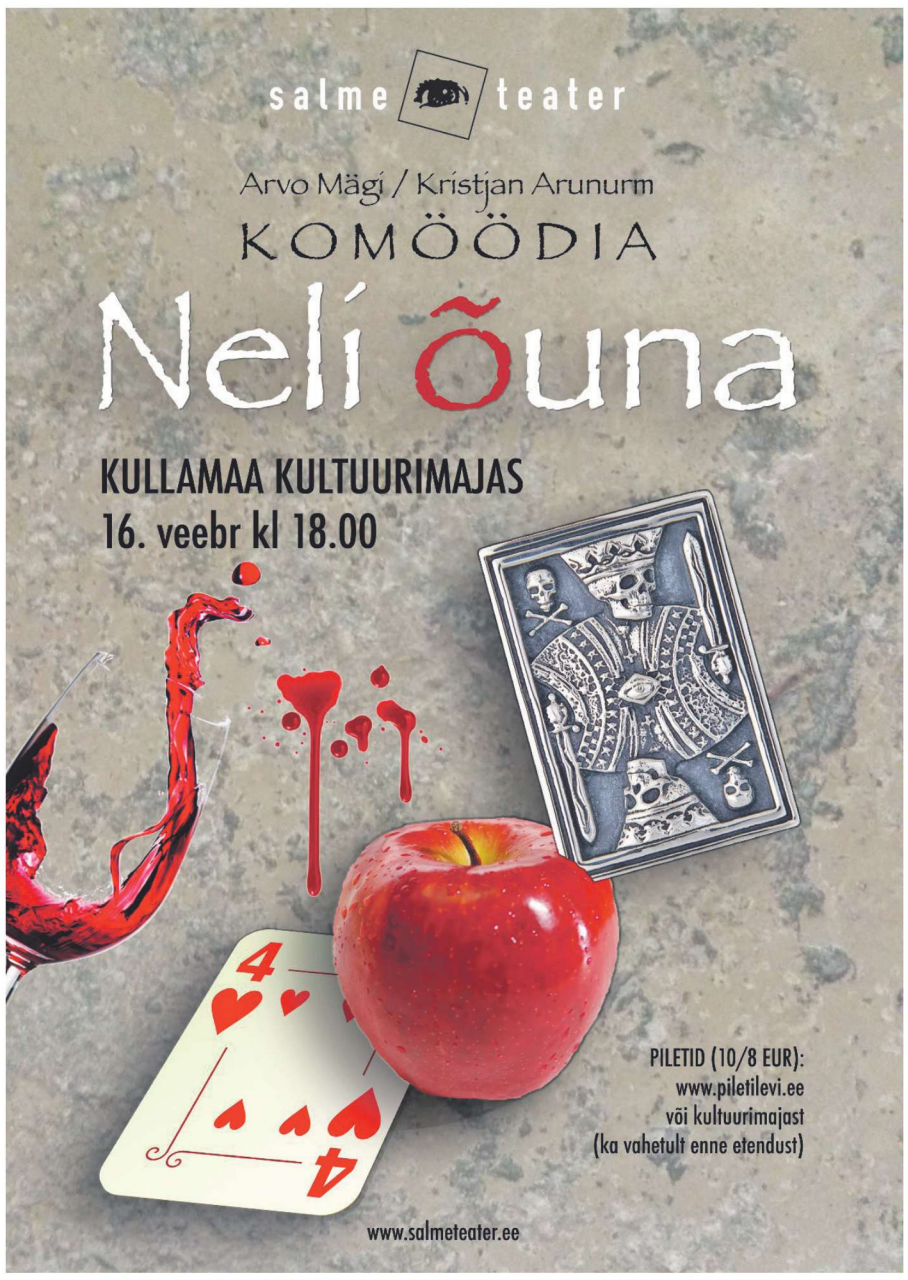

07.02
kell
17.00

Risti kultuuri-keskuse väikeses saalis (1. korrus)

Osalejatele tasuta

Lääne-Nigula valla raamatukogud

Lääne-Nigula valla ajalehe väljaandja on Lääne-Nigula Vallavalitsus, kontakt 473 5050, heli.randes@laanenigula.ee.
Leht ilmub tasuta Lääne-Nigula valla postkastidesse. Tiraaž on 3068 eksemplari.
Lehte trükib ja küljendab OÜ Kalurileht ja levitab AS Eesti Post.
Ilmub ka veebis www.laanenigula.ee